

Persbericht van 27 juni 2023

Overdracht van het verslag “Begrijpen en genezen”

Het algemeen kapittel van de Broeders van Sint Jan van oktober 2019 heeft de Algemene Prior gevraagd een interdisciplinaire commissie in te stellen met de opdracht verbanden vast te stellen tussen het belangrijke aantal gevallen van seksueel misbruik begaan door leden van de Familie van Sint Jan en de persoonlijke geschiedenis en de familiegeschiedenis van pater Marie Dominique Philippe o.p. (1912-2006), hun stichter. Vandaag, na meer dan drie jaar arbeid draagt deze commissie haar verslag over. Het heeft als titel; “Comprendre et guérir – Origines et analyses des abus dans la famille Saint-Jean” (Achtergronden van en onderzoek naar de misbruiken in de Familie van Sint Jan) en telt 800 bladzijden. De Broeders van Sint Jan maken het openbaar in het bewustzijn van de ernst van de feiten die erin naar voren gebracht worden en de dramatische gevolgen daarvan.

Begrijpen

Na de onthulling van de misbruiken van pater M.-D. Philippe door de Algemeen Prior in 2013 is daar in de loop van de jaren de ontdekking bijgekomen van een aanzienlijk aantal getuigenissen en klachten betreffende misbruik begaan door broeders. Afgezien van bijzonder kwalijke gevallen van seksueel misbruik bij minderjarigen heeft het grote aantal gevallen van seksueel misbruik ten opzichte van volwassenen, vergezeld van bewijzen, de familie van Sint Jan gaandeweg tot het besef gebracht dat zij stond tegenover een ernstig specifiek probleem.

De Commissie heeft door een uitvoerig historisch verslag van dit probleem rekenschap willen afleggen van wat er voor en na de stichting van de familie van Sint Jan gebeurd is. Dat was noodzakelijk om vervolgens een diagnose te kunnen stellen waarin de wortels van het misbruik aan het licht kwamen, met name dankzij de bijdragen van de theologische en psychologische wetenschap.

De Commissie moest door haar werk een wezenlijke bijdrage leveren opdat het misbruik zich niet zou kunnen herhalen, een doelstelling die de Gemeenschap zich tot taak stelt en een gewettigde eis van de personen die slachtoffer zijn geworden. Dat betekende dat de misbruiken en de processen die ertoe geleid hebben erkend moesten worden. Dat draagt ook bij aan de arbeid die sinds verscheidene jaren is ondernomen door de broeders en de zusters van Sint Jan om weg te nemen wat het misbruik heeft kunnen begunstigen en hervormingen door te voeren waar dat nodig is.

Een interdisciplinaire arbeid

De Commissie heeft in haar arbeid drie wijzen van benadering gebruikt:

- Een historische benadering betreffende de misbruiken die zijn gepleegd door de stichter en de leden van de Familie van Sint Jan.

- Een theologische benadering om vast te stellen welke vormen van rechtvaardiging gebruikt zijn en te onderzoeken wat hun mogelijke bronnen zijn in de opleiding die men ontvangen heeft.
- Een psychologische en systemische benadering teneinde niet alleen de mechanismen van overheersing en misbruik te begrijpen, maar ook het disfunctioneren binnen de gemeenschappen waardoor deze handelwijzen begunstigd zijn geworden.

Ingevolge het verzoek van het Algemeen Kapittel dat er deskundigen zouden worden ingeschakeld, heeft de Commissie een gemengde werkwijze gevolgd. Aan de ene kant hebben externe deskundigen (historici, theologen, psychiaters en psychologen) hun analyse ingebracht en hun wederzijdse kijk op de zaak, waardoor een distantie en de deskundigheid, die voor een dergelijk onderzoek vereist zijn, gegarandeerd werden. Aan de andere kant brachten broeders en zusters van Sint Jan hun eigen bronnen en hun kennis in, als leden van de familie van Sint Jan, die lange jaren deel van haar hadden uitgemaakt. Hun belangrijke inzet bij het werk van de Commissie belichaamt de wil van de familie van Sint Jan om de waarheid naar voren te brengen en zichzelf te hervormen.

Wat het rapport onthult

De feiten die in het rapport beschreven worden zijn ernstig en schokkend. Sinds 1975, het jaar van de stichting van de gemeenschap van Sint Jan, hebben 72 broeders seksueel misbruik gepleegd (8% op een totaal van 871 broeders) en zijn er 167 slachtoffers van de broeders geteld.

De meerderheid van de feiten is gepleegd in het kader van geestelijke begeleiding van volwassen vrouwen door broeders die priester waren. De term seksueel misbruik omvat hier en in het rapport feiten van uiteenlopende aard, van uitdagende woorden tot verkrachtingen.

De werk van de Commissie bevestigt de feiten van seksueel misbruik begaan door pater M.-D. Philippe ten opzichte van volwassenen (met name religieuzen) voor en na 1975 en de beslissende rol die hij gespeeld heeft in de verbreiding van het misbruik in de familie van Sint Jan.

Zij brengen de achtergronden en oorzaken van dat misbruik aan het licht en ook de rechtvaardigingen die ervoor werden aangevoerd en de wijze waarop het misbruik zich heeft uitgebreid. Men kan onder de oorzaken in het bijzonder de volgende noemen:

- Een langer bestaande scheefgroei bij enkele leden van de familie Dehau-Philippe.
- Een zelfverwijzing van pater M.-D. Philippe die haar weerslag heeft gehad binnen de familie van Sint Jan in de verhouding van de broeders tot zijn persoon en tot zijn onderricht.
- Een intellectuele en spirituele vorming door de stichter die, hoewel zij in haar geheel rechtzinnig was, toch tekorten en dwalingen bevat die bepaalde morele uitgangspunten hebben doen vervagen.

- Verkeerde opvattingen, met name over het geestelijke vaderschap dat in sommige gevallen veeleer een situatie van overheersing was dan een situatie waarin geestelijke vrijheid werd aangeleerd.
- Het gebruik van begrippen zoals bijvoorbeeld vriendschap, barmhartigheid, vereniging met God... in privégesprekken om daarmee misbruikgedrag te rechtvaardigen.

De Commissie en haar verschillende medewerkers hebben getracht te begrijpen hoe een dergelijke ramp zich heeft kunnen voltrekken, waarbij zij voortdurend de gekwetste personen voor ogen en de komende generaties in gedachten hadden.

Het rapport beweert niet het laatste woord te zijn over het misbruik in de familie van Sint Jan. Het is een bijzondere bijdrage die is opgesteld volgens een nauwkeurige omschrijving en is noodzakelijk beperkt. Het maakt deel uit van een gebied van een veel groter onderzoeksgebied en vraagt om aanvulling door andere arbeid. De laatste twintig jaar hebben laten zien dat alle diepgaand onderzoek over de kwestie van het misbruik slechts kan bijdragen tot het terugdringen van deze plaag in de Kerk en in de maatschappij.

Genezen

Het moedige spreken van personen die slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik door pater M.-D. Philippe en de broeders heeft het voor de familie van Sint Jan mogelijk gemaakt een weg van waarheid en genezing in te slaan.

Sinds een tiental jaren heeft de gemeenschap van de broeders zich afgevraagd wat zij van haar stichter ontvangen had, heeft zij hervormingen in de opleiding ingezet en procedures ingesteld om de klachten of getuigenissen te ontvangen en op rechtvaardige wijze te behandelen. In 2015 werd de commissie SOS abus ingesteld, die was belast met het verhoren van slachtoffers van seksueel misbruik begaan door broeders en beslissingen aan te bevelen, in overeenstemming met de burgerlijke en kerkelijke wetten opdat de schuldigen gestraft zouden worden. Het eerste verslag van deze commissie dat gereed kwam in 2019 heeft ertoe bijgedragen tot een versterking van de houding van afstand ten opzichte van de stichter en het in gang zetten van hervormingen en saneringen om deze ontoelaatbare en vernederende gedragingen te doen ophouden.

In 2022 heeft het algemeen kapittel van de broeders, en hebben ook de vrouwelijke religieuze gemeenschappen van Sint Jan besloten niet langer uit te gaan van de leefregel die door pater M.-D. Philippe geschreven was en zij hebben een verklaring goedgekeurd over het charisma dat het leven van de broeders van Sint Jan bepaalt, onafhankelijk van verwijzing naar hun stichter. In hetzelfde jaar kreeg een nieuwe gedecentraliseerde organisatie in het bestuur haar beslag door de vorming van Provincies en werd de *Ratio formationis* afgekondigd, een programmatisch document over de initiële en de voortdurende opleiding van de broeders. Deze twee hervormingen, zijn, naast andere, de uitkomst geweest van verschillende jaren van arbeid van een groot aantal broeders.

Het werk van de interdisciplinaire Commissie heeft in dit proces van waarheid, hervormingen en genezing een bijzondere plaats en het moet worden voortgezet.

Door de aanneming van dit rapport willen de broeders dus:

- Gerechtigheid bieden aan de slachtoffers, waarbij zij meer licht willen werpen op de afschuwelijke schade die zij hebben geleden,
- Een einde maken aan een ontsporing die zich over zovele jaren heeft uitgestrekt, opdat anderen niet door verdraaiingen van het Evangelie bedrogen en verraden zullen worden in hun vertrouwen,
- Begrijpen wat er in hun kring heeft plaats gevonden met de bedoeling om hun congregatie in haar ware roeping te vernieuwen in dienst van het Evangelie en de Kerk.

Bij gelegenheid van het uitbrengen van het verslag *Comprendre et Guérir (Begrijpen en genezen)* verklaart broeder François-Xavier Cazali, algemeen Prior, het volgende: *“Op dit moment moesten we dit pijnlijke relaas van de feiten trachten te schrijven en deze tot in hun wortels onderzoeken, opdat misdaden niet herhaald worden en om een stevige basis te geven aan de vraag om vergeving die aan de slachtoffers gedaan is. De geschiedenis van de broeders van Sint Jan beperkt zich niet tot het duistere verhaal van het seksuele misbruik. De Gemeenschap heeft dit werk van waarheid gewild en wil het zich nu eigen maken met het oog op de weg die zij heeft afgelegd in navolging van Christus en de roeping die wij van Hem ontvangen hebben.*

Contactpersoon voor de pers:

Frère Jean-Yves

Contact.presse@stjean.com

www.frères-saint-jean.org